Differensiert arbeidsgiveravgift

Publisert: 24.02.2022 kl 10:18

Selskaper i økonomiske vanskeligheter kan miste retten til redusert arbeidsgiveravgift.

Differensiert arbeidsgiveravgift kan innebære ulovlig statsstøtte

Arbeidsgivere må betale arbeidsgiveravgift av lønn og annen godtgjørelse utbetalt til egne ansatte. Satsene for arbeidsgiveravgift er differensierte basert på arbeidsgivers geografiske lokalisering, hvor ytterpunktene er 14,1 % i sentrale strøk og 0 % i Finnmark og Nord-Troms. De ulike avgiftssatsene fastsettes årlig av Stortinget.

Ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift innebærer statsstøtte etter EØS-avtalen, og er dermed i utgangspunktet forbudt. EFTAs overvåkingsorgan (ESA) tillater imidlertid enkelte former for statsstøtte så lenge ordningene innfrir bestemte kriterier. Statsstøtte i form av redusert arbeidsgiveravgift er derfor tillatt under ESAs retningslinjer for regionalstøtte.

Det er likevel ikke anledning til å gi statsstøtte til selskaper som er «i vanskeligheter». Arbeidsgivere som havner i økonomiske vanskeligheter, må derfor i utgangspunktet benytte høyeste sats (14,1 %) i alle soner. Arbeidsgiver kan likevel benytte differensiert sats innenfor et årlig fribeløp på kr 500 000 (bagatellmessig støtte).

Statsstøtteregelverket er komplisert og den senere tid har det kommet en rekke avklaringer omkring den nærmere praktiseringen av reglene.

Reglene knyttet til differensiert arbeidsgiveravgift og begrensningene for selskaper «i vanskeligheter» synes likevel ikke å ha vært praktisert tidligere. Det er imidlertid nå kommet inn en del nye opplysningskrav om offentlig støtte i skattemeldingen, og vi registrerer at skattemyndighetene intensiverer sin kontrollaktivitet på området.

Et sentralt spørsmål er dermed hva som menes med «i vanskeligheter». Dette er nærmere definert i ESAs retningslinjer om statsstøtte. Et foretak anses å være i vanskeligheter dersom foretaket uten statlig støtte med stor sannsynlighet vil måtte innstille sin virksomhet på forholdsvis kort sikt. Etter ESAs retningslinjer for statsstøtte anses foretaket å være i vanskeligheter dersom ett eller flere av følgende forhold er til stede:

- minst halve den tegnede selskapskapitalen, inklusive overkurs, i AS er tapt som følge av underskudd.
- minst halve den regnskapsmessige egenkapitalen i ANS mv. er tapt som følge av underskudd.
- foretaket er insolvent eller under konkursbehandling.
- foretaket er ikke en liten eller mellomstor virksomhet, og har de siste to år hatt:
    - en gjeldsandel, dvs. et forhold mellom bokført gjeld og egenkapital, på over 7,5, og
    - en EBITDA-rentedekningsgrad på under 1,0

Vurderingskriteriene angir skjematiske metoder som ikke åpner for skjønn, og de rammer dermed også selskaper som tross tap kan ha en bedriftsøkonomisk akseptabel finansiell stilling.

Kriteriene skiller mellom SMB og store bedrifter. SMB-kategorien omfatter bedrifter som har mindre enn 250 årsverk og en årlig omsetning som ikke overstiger 50 millioner euro eller en balanse som ikke overstiger 43 millioner euro (bedriften kan overstige én av verdiene for omsetning eller balanse, men ikke begge).

Små og mellomstore virksomheter (SMB) som har eksistert i mindre enn tre år, anses ikke å være i vanskeligheter, med mindre de er insolvente eller under konkursbehandling.

Ved vurderingen av om et foretak anses å være i vanskeligheter er det kun de verdier som fremgår av selskapets sist avlagte regnskap som skal legges til grunn. Det er ikke adgang til å ta hensyn til reelle verdier som ikke fremgår av regnskapet. Dersom det ut fra siste avlagte årsregnskap konstateres at mer enn halvparten av tegnet kapital er tapt, er selskapet per definisjon «i vanskeligheter» og det kan dermed ikke gis støtte i form av differensiert arbeidsgiveravgift. Det vil da i tilfelle være opp til bedriften å gjøre endringer i balansen som gjør støtten mulig, eventuelt gjennomføre kapitalendringer for å rette opp i forholdene.

Foretak i økonomiske vanskeligheter skal benytte høy sats fra og med kalendermåneden da vanskelighetene oppstod, og fribeløpet er oppbrukt, dvs. inntil differansen mellom avgift etter satsen for aktuell lokaliseringssone og satsen for sone I, utgjør fribeløpet på kr 500 000.

Merk at EU/ESA i forbindelse med korona-pandemien har fastsatt en midlertidig regel om at foretak som i perioden 1. januar 2020 til og med 31. desember 2021 har kommet i vanskeligheter, og som ikke var i vanskeligheter per 31. desember 2019, likevel kan motta støtte i form av differensiert arbeidsgiveravgift.

Arbeidsgivere som havner i økonomiske vanskeligheter må benytte beregningskode «Sektorunntatt aktivitet» ved innrapportering av arbeidsgiveravgiften. Arbeidsgiver plikter i tillegg å gi beskjed til skattekontoret når foretaket kommer i vanskeligheter. Vær oppmerksom på at skattemyndighetene legger til grunn at virksomheten ved å bruke redusert sats samtidig bekrefter at virksomheten ikke er i økonomiske vanskeligheter.

Merk også at regelverket inneholder en samordningsregel som innebærer at fribeløpet skal avkortes med annen offentlig støtte som foretaket mottar. Det foreligger ikke noen fullstendig liste over norske støtteordninger som er omfattet av EUs regelverk. Dette må derfor i hvert enkelt tilfelle avklares med det offentlige organet som tildeler støtten.

For arbeidsgivere i økonomiske vanskeligheter innenfor tiltakssoner med lav sats, kan det være aktuelt å sende ny(e) a-melding(er) for tidligere perioder.

Vær oppmerksom på at ovennevnte kun angir hovedtrekkene ved regelverket, gjengitt i noe forenklet form. Dessuten skjer det løpende endringer og nye avklaringer i regelverket, som også kan ha betydning for hva som tidligere har vært (lovlig) praktisering av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift.

Om KPMG

Hold deg oppdatert

Redaktør for Verdt å vite

© KPMG AS and KPMG Law Advokatfirma AS, Norwegian limited liability companies and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.